

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра угорської філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор УУННІ
/Шпеник О.О./
«26» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УГОРСЬКА МОВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська
Освітня програма	Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Угорська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна угорська мова» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035 Філологія** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська** освітньої програми **Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад.**

Розробники: Берта Е.Т., к.ф.н., доцент.

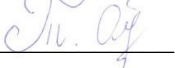
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *угорської філології*

протокол №10 від «24» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Зикань Х.І.

Схвалено науково-методичною комісією УУННІ

протокол № 5 від «24» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Талабірчук О.Ю.

© Берта Е.Т., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	4	
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,8 самостійної роботи студента – 5,8	8	
	Лекції:	
	54	
	Практичні (семінарські):	
	50	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	106	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасна угорська мова» є навчити студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної угорської мови в аспекті її структури та функціонування, класичним та сучасним підходам до аналізу мовних одиниць та явищ, а також розвинути у студентів науково-лінгвістичне мислення, уміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації, розуміння природи граматичних явищ та процесів

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії угорської та англійської мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати угорську та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту угро-фінських мов.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною, угорською та англійською мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Сучасна угорська мова» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 18 Угорська мова (практичний курс)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Сучасна угорська мова», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною, угорською і англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН 1
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН 3
Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	ПРН 5
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН 6
Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН 7
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію угорської літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН 8
Характеризувати діалектні та соціальні різновиди угорської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.	ПРН 9

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сучасна угорська мова»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН 10
Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	ПРН 11
Аналізувати й інтерпретувати твори угорської, української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі угро-фінських мов.	ПРН 13
Використовувати угорську, англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16

Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	ПРН 17
---	--------

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, проведення поточного та модульного контрольного оцінювання, оцінювання самостійної роботи, підсумкового семестрового контролю.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна та письмова.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	40	100
50	50		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	40	100
40	40	30		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	45	30	50	30
Самостійна робота	50	30	55	30
Модульна контрольна робота	5	40	5	40
Разом	100	100	110	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Модульна контрольна робота складається із теоретичних питань та перекладу. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 40. За перші три теоретичні питання максимальна кількість балів – 30 (10+10+10). Та 10 балів за практичне питання. Результати модульної контрольної роботи сумуються із балами, отриманими впродовж практичних занять та оцінювання поза аудиторної навчальної діяльності у ході поточного оцінювання: 60+40=100 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Не передбачено навчальним планом

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

— **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

— **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

— **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує студент, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

— **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

— **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється студенту коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади синтагматики.

Тема 1. Синтагматика як розділ мовознавства. Поняття синтагми. Співвідношення синтагматики й синтаксису.

Тема 2. Основні принципи синтагматичного аналізу. Типи синтагматичних відношень у мові.

Модуль 2. Синтагматична організація угорської мови.

Тема 1. Іменникові та прикметникові синтагми. Узгодження, атрибутивні конструкції.

Тема 2. Дієслівні синтагми: валентність, керування, категорії дієслова.

Тема 3. Службові слова та прислівники у синтагматичній структурі. Порядок слів і фокус у реченні.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Синтагматика як розділ мовознавства. Поняття синтагми. Співвідношення синтагматики й синтаксису.	46	10	12			24
Тема 2. Основні принципи синтагматичного аналізу. Типи синтагматичних відношень у мові.	50	10	12			28
Модульна контрольна робота	4					
Разом за модуль	100	20	24			52
Тема 1. Іменникові та прикметникові синтагми. Узгодження, атрибутивні конструкції.	38	10	10			18
Тема 2. Дієслівні синтагми: валентність, керування, категорії дієслова.	38	10	10			18
Тема 3. Службові слова та прислівники у синтагматичній структурі. Порядок слів і фокус у реченні.	38	10	10			18
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	110	30	30			54
Разом за семестр	210	50	54			106

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Визначення синтагми та її типів.	10	
2	Іменникові синтагми.	10	
3	Дієслівні синтагми.	10	
4	Прислівникові та службові синтагми.	12	
5	Порядок слів і фокус у синтагматичній структурі речення.	12	
Разом		54	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз прикладів із угорських текстів. Відпрацювання навичок розмежування синтагматичних і парадигматичних відношень.	26	
2	Узгодження прикметників з іменниками. Атрибутивні конструкції. Аналіз іменникових груп у сучасних угорських текстах.	26	
3	Валентність дієслова, керування відмінками. Робота з дієслівними словосполученнями. Складання синтаксичних схем речень.	26	
4	Роль постпозицій, сполучників і часток у побудові синтагм. Практичні вправи на трансформацію речень. Аналіз текстів із різним порядком слів. Визначення теми і реми, функціональної ролі фокусу.	28	
Разом		106	

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: комп'ютер, інтерактивна дошка, проектор, навчальна платформа Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. É. Kiss Katalin (2009): Mondattan. Akadémiai Kiadó, Budapest.
2. Kiefer Ferenc (szerk.) (2000): Strukturális magyar nyelvtan 2. Mondattan. Akadémiai Kiadó, Budapest.
3. Kenesei István (1992): Szintaxis. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
4. Kugler Nóra (2000): A magyar szintagma szerkezete. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen.
5. É. Kiss Katalin – Kiefer Ferenc – Siptár Péter (1998): Új magyar nyelvtan. Osiris Kiadó, Budapest.

Допоміжна література

1. Lengyel Klára (2000): A szintagmák rendszere a magyarban. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
2. Keszler Borbála (szerk.) (2000): Magyar grammatika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. É. Kiss Katalin (2014): Magyar generatív mondattan. Akadémiai Kiadó, Budapest.
4. Tolcsvai Nagy Gábor (2001): A magyar nyelv szintagmatikai viszonyai. ELTE, Budapest.
5. Szegedy-Maszák Mihály (1992): Mondattani elemzések. Tankönyvkiadó, Budapest.

Інформаційні ресурси

1. REAL repozitóriум (MTA, Magyar Tudományos Akadémia): <https://real.mtak.hu>
2. ELTE BTK, Nyelvtudományi Tanszék publikációk (szintaxis, szintagmatan): <https://nytud.hu>
3. Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Intézet kiadványai: <https://lingdept.unideb.hu>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)